

Karel ŠÍP

Po kom zdědil známý bavič českého národa Karel Šíp laskavý pohled, nenápadný, přesto výrazný šarm, ale především smysl pro humor? Karel Šíp je nejen moderátor, ale především scénárista a autor mnoha písňových textů. Veřejnosti je známý především díky televizní obrazovce, na které ho v současnosti můžete vidět v oblíbeném pořadu Všechnopárty, jehož je autorem. Přestože umí rozchechtat stovky diváků, v soukromí je Karel Šíp vážný – tak, jak se na správného baviče sluší.

Karel Šíp žije v Praze a je otcem dvou synů: Karla (nar. 1981) a Jana (nar. 2003). Zatímco starší syn Karel, jehož maminka je zpěvačka Marcela Holanová, vystudoval práva, Honzík, syn Ivy Šíповé, jde pravděpodobně ve šlápějích táty – baví ho sloh a z vlastní vůle se učí hrát na dva hudební nástroje: kytaru a piáno.

Karel Šíp se narodil v Praze jako jediné dítě v herecké rodině měsíc po skončení druhé světové války – 1. června 1945. Jeho otec Karel Hugo byl herec v oblastních divadlech, který se specializoval na komické role. Působil především jako operetní zpěvák v Ostravě. Svě původní německé jméno Feuerfeil, které si přeložil jako feuer – pfeil, čili ohnivý šíp, si změnil na jednodušší, pro diváky lépe stravitelné: Šíp.

Karel Hugo Feuerfeil (Šíp)
na divadle.

Karel Hugo Feuerfeil (Šíp)
v civilu.

Malý Karel Šíp s maminkou.

Karel Šíp: Nabídku České televize jít po mé rodové stopě jsem přijal hlavně proto, že mě můj rod zajímá. Ne že bych se rád obnažoval, ale normální cestou bych se nikdy tolik podrobností nedozvěděl. O svých předcích především z tatínkovy strany nevím naprosto nic, už proto, že on sám netušil, odkud pochází. Byl dítě nemanželské, se svým údajným biologickým otcem Benno Bächerem se sešel pouze jednou, někdy v šestnácti letech a po válce s ním ztratil veškerý kontakt. Ačkoli po něm pátral, už ho nenašel. Byl jsem proto přesvědčený, že nalézt mé předky je nemožné. O to víc jsem na pátrání zvědavý.

Karel Šíp s oběma rodiči.

OTEC: KAREL HUGO ŠÍP, vl. jménem **Karel Hugo Feuerfeil**,
(nar. 19. 2. 1919 v Praze – zemř. 9. 3. 2002 v Praze)

MATKA: BLAŽENA ŠÍPOVÁ, roz. **HRDLIČKOVÁ** (nar. 22. 7. 1923 v Kačicích)

BABIČKA (matka Karla Huga Šípa): **MARIE FEUERFEILOVÁ**, provdaná **KAŠPÁRKOVÁ** (nar. 20. 7. 1896 ve Vídni – zemř. 5. 3. 1935 v Praze)

PRABABIČKA (matka Marie Feuerfeilové-Kašpárkové):
FRANTIŠKA FEUERFEILOVÁ
(nar. 3. 10. 1862 v Klenčí pod Čerchovem – zemř. před rokem 1919 ve Vídni)

PRADĚDEČEK (otec Marie Feuerfeilové-Kašpárkové): **neznámý**

PRAPRABABIČKA (matka Františky Feuerfeilové): **KATEŘINA KOBESOVÁ**,
provdaná FEUERFEILOVÁ (nar. 30. 6. 1829 v Klenčí pod Čerchovem – zemř. ?)

PRAPRADĚDEČEK (otec Františky Feuerfeilové): **JAKUB FEUERFEIL**
(nar. 24. 7. 1825 v Klenčí pod Čerchovem – zemř. 1. 6. 1869)

DĚDEČEK (otec Karla Hugo Šípa): **BENNO BÄCHER**
(nar. 4. 7. 1887 v Kácově – zemř. 1966 v New Yorku)

PRADĚDEČEK (otec Benno Bächera): **ALOIS BÄCHER**
(nar. 1856 v Kácově – zemř. 1913 v Roudnici nad Labem)

PRABABIČKA (matka Benno Bächera): **VILEMÍNA HÖNIGOVÁ**
(nar. 1862 v Kácově – zemř. 1940 v Praze)

Pátrání po předcích ze strany babičky Marie Feuerfeilové přineslo nečekané výsledky. Pocházela z velmi chudých poměrů a svým poměrně krátkým životem se pravděpodobně protloukala s velkým vypětím sil. O leccem svědčí Zpráva o zadržení a zatčení ze dne 15. 9. 1921 z osmé hodiny ranní, kdy byla Marie Feuerfeilová, matka dvouletého syna, z úředního rozkazu předvedená a zadržená bez zaměstnání na policejním mravnostním oddělení...

Marie Feuerfeilová porodila dva chlapce a dceru: Karla Huga, Vladimíra a Martu. Ne všechny děti ovšem měla s jedním mužem. Přestože ona bezpečně znala biologického otce nejstaršího syna Karla Huga, nechala mu zapsat do rodného listu: otec neznámý. Rodinná legenda se šířila v tom duchu, že se triadvacetiletá Marie z finančních důvodů o syna nedokázala starat a odložila ho k příbuzným do Prachatic, kde Karel Hugo do svých patnácti let vyrůstal. Marie se vdává až tři roky po jeho narození, v šestadvaceti letech. Bere si Vladimíra Kašpárka a věřme, že spolu s ním a dvěma dětmi, Vladimírem a Martou, prožívá několikaletou pohodu, dokonce si po čase nejstaršího syna vezme do vlastní péče. Rodinné štěstí si Marie s dětmi neužívá dlouho, brzy potom, co jsou všichni pohromadě, ve třiceti devíti letech, umírá na souchotiny. Krátký krkolomný životní běh babičky Marie skončil smutně a Vladimír Kašpárek se znovu oženil.

STRÝC (syn Marie Feuerfeilové-Kašpárkové):
VLADIMÍR KAŠPÁREK (nar. 1923 – zemř. 1946)

TETA (dcera Marie Feuerfeilové-Kašpárkové): **MARTA KAŠPÁRKOVÁ**,
provdaná NEUMANOVÁ (nar. 1925 – zemř. 1996)

BRATRANEC: (syn Marty Kašpárkové-Neumanové): **ZDENĚK NEUMAN**
(nar. 1952)

Dochovaná fotografie, na které se Marie s rukou v bok a s malým naháčkem u pasu šibalsky usmívá, zdánlivě neprozrazuje nic o bídě, v které žila. Z rodného listu dcery Marty se dozvídáme překvapivou informaci, o které se v rodině nemluvilo: babička Marie se narodila své matce Františce Feuerfeilové ve Vídni. Proč ve Vídni, když víme, že Františka pocházela z Klenčí pod Čerchovem?

Babička Marie Feuerfeilová se synem Karlem Hugem.

Překvapivé vysvětlení přineslo pátrání nejen v Horšovském Týně, kde se nachází archiv Klenčí, ale i na faře v Klenčí. Sedmiletá Františka Feuerfeilová v roce 1869 chybí na sčítacím archu rodiny Feuerfeilových – je tedy jisté, že v té době už nežila v Klenčí. Kam mohlo sedmileté děvče zmizet?

Klenčí pod Čerchovem se nachází nedaleko Domažlic, v kraji, kterému se říká Chodsko. Chodové se už od dob Jana Lucemburského těšili z mnoha privilegií. Jako strážci západních hranic s Bavorskem směli nosit zbraně, lovit zvěř a byli přímými poddanými krále. Časem se ale hranice začala kodifikovat v mezinárodních smlouvách a Chodové se stávali pro krále zbytečnými. Proto je dal do zástavy Švamberkům, později Lamingerům. V tu chvíli začal pověstný boj Chodů, Jiráskem nazývaných Psohlavci, o svá práva. Chodské povstání v 17. století však bylo krutě potlačeno, především proto, že své výsady neměli písemně potvrzené. Důsledkem byla poprava vůdce Chodů Jana Sladkého Koziny. Pro výstrahu byl v Plzni 28. listopadu 1695, za povinné účasti všech vzbouřenců, včetně dětí, oběšen. Do dějin vstoupilo památné Kozinovo zvolání s oprátkou na krku: „Lomikare, Lomikare, do roka ha do dne zvu tě na Boží soud... hin sa hukáže!“ Ať už jde o historickou fikci anebo o fantazii Aloise Jiráska, jisté je, že Lomikar, vlastním jménem Wolf Maxmilián Laminger z Albenreuthu, zemřel rok poté na den přesně.

Ivan a František Backerovi ve své americké domovině.

tím, co může nástup Hitlera k moci znamenat, Benno Bächer opouští republiku a mizí v Anglii, konkrétně v Londýně. Podle policejního záznamu zachovanému v archivu to činí dva dny před obsazením Československa vojsky nacistického Německa: 13. 3. 1939. Dá se říct, že se ztratil na poslední chvíli. Předtucha? Je možné, že měl jako ředitel továrny jisté informace, podle kterých se urychleně zařídil? Dne 15. března 1939 Hitler zřizuje Protektorát Čechy a Morava, pod jehož „ochranou“ nalezne smrt na 350 tisíc lidí – z toho 80 tisíc Židů.

Marie Feuerfeilová možná dlouho zvažovala svěřit se Benno Bächerovi s nechtěným těhotenstvím. Můžeme se pouze domnívat, proč tak neučinila.

Leo Pavlát, ředitel Židovského muzea v Praze: *Je pravda, že židovské rodiny byly poměrně homogenní, ale tento případ vidím jako rozdíl sociální, eventuálně kulturní, ne proto, že by tu byly předsudky náboženské z židovské komunity vůči Křesťanům... Drtivá většina Židů zůstávala v židovských manželstvích, a to mělo důsledek ten, že za války byly vyhlazeny celé židovské rodiny. Benno Bächer byl nejspíš předvídavý, zdaleka ne všichni Židé, i ti, kteří si mohli dovolit odjet, tak předvídaví byli. Doufali, že byť je antisemitismus jakkoli zhoubný, věřili, že se brzy přežene, nikdo netušil, že by ve dvacátém století mohlo nastat masové, dokonce průmyslové vyvražďování Židů a zkáza že bude téměř absolutní. V Čechách a na Moravě žilo kolem 120 tisíc Židů a zahynula jich víc jak polovina.*

Eduard Stehlík, vojenský historik, Praha: *V té době těsně před příchodem Němců odjížděli jenom zpravodajci. Benno Bächer buď musel mít tajnou informaci, nebo to celé byla velká shoda náhod. Odejít včas se podařilo i jeho*

synovec. Co tomu říkáte? Nevím, jestli je to pro vás dobrá nebo špatná zpráva?

Ivan Backer: *Nevíme, komu gratulovat... Je to výborné! Máme v roce 2014 rodinný sjezd. Možná, že byste mohl přijet a poznat celou rodinu?*

Karel Šíp: *Dobře! Kdyby to vyšlo, vypravil bych se, bylo by pěkné se vzájemně poznat!*

Zmizení Benno Bächera měl na svědomí postupující fašismus. Jako by osvětlený

staršímu synovi Františkovi – odcestoval na konci března, v květnu odjel mladší Ivan a jako poslední to stihla jejich maminka Alice Fleischerová-Bächerová, která opustila republiku několik dní před napadením Varšavy a tedy před vypuknutím války na konci srpna 1939. Celá rodina se tak v pořádku přemístila do Velké Británie. František však udělal zvláštní nevídanou věc. Byl nejspíš velký vlastenec, jako osmnáctiletý se z relativního bezpečí Velké Británie ihned po vypuknutí války přihlásil na naší ambasádě a vstoupil do armády. Ve Francii se vytvářela 1. československá divize, František absolvoval výcvik, byl zařazený do 2. pěšího pluku a během tří čtyř týdnů odjel na frontu bojovat proti Němcům. V mnohém je výjimečný. 17. června 1940 ho Němci zajali. Podařilo se mu však utéct. Nějací Francouzi mu pomohli – převlékli ho do civilu. František přeplaval Seinu a ještě týž večer našel svou jednotku, ke které se vrátil a bojoval dál. Za tento hrdinský skutek byl v témže roce osobně vyznamenán Československým válečným křížem prezidentem Benešem. Vyznamenání dostal při velkém udělování v prosinci 1940 přímo od prezidenta. Existují z toho setkání i fotografie, ale Františka tam nejsem schopen identifikovat. Jen pro zajímavost – ve stejný den byli spolu s ním vyznamenáni pozdější atentátníci na Heydricha Jan Kubiš a Josef Gabčík.

Osud si zajímavě pohrál i s mladším Ivanem. Byl totiž jedním z dětí, které absolvovalo 11. května 1939 cestu z Prahy do Londýna pověstným vlakem s názvem Kindertransport. Jeden okamžik tak byl Ivanův život v rukou Nicholase Wintona.

Britský makléř sir **Nicholas Winton** zorganizoval po okupaci Československa v roce 1939 několik dětských transportů do Velké Británie. Z vlastní iniciativy tak zachránil 699 židovských dětí před jistou smrtí. Jejich rodičům už pomoci nemohl. Pro každé dítě do věku 17 let bylo nutné získat náhradní rodinu v Británii a kauci ve výši asi 50 liber, potom již nebyl problém získat pro ně britské vízum a povolení k pobytu. Byla založena Dětská sekce BCRC (Britský výbor pro uprchlíky z Československa – British Committee for Refugees from Czechoslovakia, BCRC), kterou řídil Winton z Londýna, kde s pomocí své matky a několika dalších dobrovolníků vyhledával adoptivní rodiče, vyřizoval adopce u britských úřadů a získával příspěvky na kauce. Úplně poslední vlak s 250 dětmi byl vypraven 1. září 1939, ale byl zastaven a poslán zpět, protože ve stejný den vypukla druhá světová válka.

Zajímavý byl další osud Benno Bächera. Přestože nevstoupil do armády, pracoval velmi záslužně jako dobrovolník, jako tzv. warden. V době německých útoků na Velkou Británii upozorňoval obyvatele na nedostatečné zatemnění, pokud došlo k zásahu nějakého domu, pomáhal s vyprošťováním a hledáním příslušníků rodin. Takto pracoval do roku 1944.

Z dopisu Benno Bächera: *Prosím uctivě, aby mi bylo vydáno potvrzení, že Ministerstvo národní obrany nenamítá ničeho proti tomu, abych s manželkou a patnáctiletým synem Ivanem odjel do Spojených států amerických...*

Je smutné, že se Karel Hugo Šíp nedožil rozluštění celého příběhu, byl by jistě velmi rád. Možná pochyboval o tom, zda je doopravdy synem Benno Bächera a trápilo ho, že se spolu už nikdy neviděli. Netušil, že má sourozence. Přemýšlel kam a proč se otec ztratil, určitě ho i napadlo, že se mu vyhýbá.

Karel Šíp: *Během natáčení jsem často koukal jako blázen, objevoval jsem Ameriku! Režisér velmi dbal na to, abych se dopředu nic nedozvěděl! Netušil jsem, že byl táta odložené dítě, že se objevil jakýsi dobrodinec František Šorm, který za babičku Marii zaplatil porod. Dělal to na mě dojem, že je biologickým otcem on. Zaráží mě, že v zápisech o porodech nejsou zmínky o otcích, co k tomu babičku i prababičku vedlo? Jako by si z toho holky chtěly udělat novou rodovou tradici... Neumím si představit pouť bosé sedmileté prababičky do Vídně! Je mi jasné, že můj osmiletý syn by nešel pěšky do Vídně ani v nejlepších sportovních botách!*

Myslím, že můj příběh má šťastný konec. Jsem rád, že pocházím z chudých poměrů, snad nebylo chudších lidí, než byla moje babička a prababička... Současně jsem tátovi vděčný, že si změnil jméno, jako herec věděl, že s jazykolamem Feuerfeil by to bylo složité. Z příbuzných jsem znal jenom tetu Martu, měl jsem ji rád, byla to veselá ženská. A teď zírám, jaké se z hlubin věků vynořilo příbuzenstvo, o kterém jsem netušil.

Po natáčení se dokonce zodpověděla otázka, jak mohl Benno Bächer vědět o chystané německé okupaci. Karel Šíp měl možnost mluvit se sestřenicí tatínka, paní Annou Perlberg, která přijela do Prahy vyřizovat restituční nároky. Nevěděla, že má v Praze synovce! Od ní zjistil, že Benno nic netušil a jeho odjezd do Londýna byla plánovaná obchodní cesta. Čili žádná konspirace, ale skutečná

náhoda, která mu nejspíš zachránila život. Benno po válce pracoval v Americe dokonce jako finanční poradce rodiny Masaryků. Tím se osvětlilo, proč se cesta staršího syna Karla Šípa ubírá tímto směrem. Má geny po pradědovi! Díky panu Ivanu Backerovi se dozvídáme nové informace. Do New Yorku rodina odjela v listopadu 1944, prozatím bez Františka, který byl na vojně a do USA přijel až po válce. V New Yorku žil bratr Benno Bächera. Benno byl vášnivý obdivovatel Churchilla, četl všechny jeho knihy. Současně se zajímal o poezii, skládal krátké básně, které byly otištěny v newyorských Českých listech. O potenciálním synovi v Čechách nikdy nemluvil. Benno zemřel v New Yorku v roce 1966.

Benno Bächer v roce 1965.

Karel Šíp: *Věřím, že každý je strůjcem svého osudu a jsem rád, že moje stopa není zamlžená a bude pro potomky snadno dohledatelná. Paní Anna Perlberg přicestovala s dcerou, která mě pobavila, když se pozastavila nad tím, jak to, že taková celebrita jakou jsem, nemá bodyguarda! V Americe to tak asi chodí, David Letterman by nejspíš na takové setkání přiletěl helikoptérou s deseti bodyguardy. Já přišel pěšky a sám. Jestliže budeme věřit na genové souvislosti, dmu se pýchou, protože jsem synovcem muže, který dostal válečný kříž. V životě by mě taky nenapadlo, že jsem bůhví kolikátým potomkem Chodů! Nemám ale rád dudy, po několika minutách už mě otravují... Ať mi to Chodové prominou.*

? = datum neznámé